

Karbonmonoksit Zehirlenmesi Ve Alınması Gereken Önlemler

Ülkemizde bilgisizlik, yanlış kullanım ve ihmal yüzünden soba, şofben, baca zehirlenmeleri hemen her yıl yaşanmaktadır. Alçak basınçlı havalarda tehlikeli boyutlara ulaşmaktadır. Güneybatıdan esen bir rüzgar olan lodos nedeni ile her yıl onlarca kişi özellikle sobadan olmak üzere sızan karbonmonoksit gazı ile zehirlenmektedir .

Karbonmonoksit renksiz, tatsız, kokusuz, yanıcı , zehirli bir gazdır vücuda solunum yolu ile girer ve doğrudan kana geçerek oksijen alınımını engeller. Zehirlenme ve ölüme neden olur. Hava gazı, kömür vb. ısıtma amacı ile kullanılan her tür soba ve ocakta yanma sırasında oluşur.

Karbonmonoksit zehirlenmeleri sıklıkla kapalı ortamlarda açık ocaklar, bacası çekmeyen soba, şofben, bacasız gaz sobalarında yakıtın iyi yanmaması nedeni ile meydana gelir . Karbonmonoksitle meydana gelen zehirlenmelerde kısa süre içerisinde tıbbi müdahale yapılmazsa zehirlenmeler ölümlerle sonuçlanabilir.

Soba ve bacalarla ilgili uyulması gereken kurallar

1. Kullanılan her türlü ısıtma cihazının kalite belgesine sahip olup olmadığına, garantilerine ve garanti sürelerine dikkat edilmeli .
2. Kullanılan yakıtın standartlara uygunluğu kontrol edilmeli, izin belgesi olmayan satıcılardan kömür alınmamalı.
3. Aşırı doldurulan sobanın duman yolu daralacağı, soba içinde düzensiz ısı dağılımı nedeni ile de baca çekişi zayıflayacağı için soba yakılırken aşırı doldurulmamasına dikkat edilmeli.
4. Sönmekte olan sobaya asla tutuşması güç yakıtlar konulmamalı, yakıt yavaş yavaş ilave edilmeli, yatmadan önce sobaya asla kömür konulmamalı.
5. İyi ısınmayan ve alttan yakılan kömür sobalarında karbonmonoksit zehirlenmesi riski artacağından soba tutuşturulurken yakıtın üstten yanması sağlanmalı.
6. Özellikle alçak basınçlı lodoslu havalarda ölüm olaylarında artış görüldüğü için eğer bacalar standartlara uygun değilse alçak basınçlı havalarda soba yakılmamalı, yakılması zorunlu ise gece yatarken mutlaka tam olarak söndürülmeli.
7. Soba borularının birbiri ile birleştirilmesinde hava ve baca gazı sızdırmazlığı sağlanmalı.
8. Sobanın bulunduğu yer sürekli havalandırılmalı.
9. Bacalar standartlara uygun ve yalıtımlı olmalı, düzenli olarak temizletilmeli.
10. Dumanın geri tepmesini önlemek için bacaların en üst noktasının çatının en üst noktasından 1 metre daha yüksekte olması sağlanmalı ve baca şapkası mutlaka takılmalı.

Şofben kullanımında dikkat edilecek hususlar

1. Alınan cihazın kalite belgesi ve garantilerine dikkat edilmeli.
2. Şofben mutlaka bacaya bağlanmalı, baca bağlantısı olmayan (Bina aydınlığına vb. bağlı) şofben asla çalıştırılmamalı.
3. Şofbenin monte edileceği mekan yeterli büyüklükte olmalı , şofben mümkünse banyo yerine balkona veya başka bir havadar mekana takılmalı, montajı mutlaka yetkili servis tarafından yapılmalı.
4. Şofben zehirlenmeleri genellikle gaz kaçaklarından değil yeterli havalandırma yapılmayan yerlerde yetersiz hava ve yetersiz yanma sonucunda oksijen oranının düşmesi ve karbonmonoksit oranının yükselmesi ile gerçekleştiği için şofbenin kullanıldığı yere sürekli temiz hava girmesi sağlanmalı.
5. Bacalar yatak odalarından, merdine sahanlığından, bina girişlerinden , havalandırma boşluklarından, çatı arasından banyo ve tuvaletten geçirilmemeli.
6. Konutlarda gaz kaçaklarına karşı uygun yerlerde dedektör bulundurulmalı .
7. Şofbende gaz kaçağı hissedildiğinde öncelikle gaz vanası ve tüp dedektörü kapatılmalı, elektrik ve prizlere dokunulmamalı, pencereler karşılıklı açılarak ortam havalandırılmalı.

Lodos süresince dikkat edilecek hususlar

1. Lodos esintisinin etkili olduğu süre boyunca gerekmedikçe soba yakılmamalıdır.
2. Yanmakta olan soba yatmadan evvel mutlak suretle söndürülmelidir.
3. Bina yanlarında veya çatı saçak altlarında yürümeye veya durmamaya özen gösterilmelidir.
4. Kopan sarkan ve yere düşen elektrik hatlarına ve kablolarına yaklaşılmamalı ve bu gibi durumlar 186 nolu telefondan elektrik arıza servisine bildirilmeli.
5. Çökme ve veya yangın tehlikesinin bulunduğu durumlarda derhal 11 nolu telefondan itfaiye aranmalı.
6. Ortaya çıkabilecek acil sağlık durumlarında derhal 112 nolu telefondan acil yardım servisi aranmalı.
7. Doğal gaz şebekesi ile ilgili ortaya çıkabilecek sorunlarda 187 nolu telefondan doğal gaz arıza servisi aranmalıdır.